

# יש ממה לפחד: שלוש המהפכות שמתכננת הממשלה החדשה

בליץ החקיקה עוד לפני השבעת הממשלה כבר מעיד על שינוי המצב, ויש עוד הרבה בדרך. רכיבים של הקואליציה מתכננים מהפכות חוקתיות, כהניסטית ואוונגליסטית, שלא צפויות להיתקל ביותר מדי התנגדות מבפנים. עכשיו הזמן להתארגן למאבק

מאת: אלמוג בהר 4.1.2023



מתכוונים "להכות בברזל בעודו חם". ישיבת ממשלה, ב-3 בינואר 2023 (צילום: יונתן זינדל / פלאש90)

מדינת ישראל שמרה על חוקי מצב החירום של המנדט הבריטי, ומתקיימת לאורך כל שנותיה במצב ו 9 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, מיום הכרזתם ב-19 במאי 1948 ועד היום. מתבסס על תקנות הו לשעת חירום מ-1945 שהכריז השלטון הבריטי בארץ). זאת התחושה שהיא מבקשת להעביר לאזרחי ולנתיניה, וזהו מצב המעניק לה זכויות מיוחדות להפעלת כוח.

מדינת ישראל נמצאת גם במצב מלחמה תמידי, מאז 1948, כיוון שמצב המלחמה עם כמה מהצדדים מעולם לא הסתיים רשמית, ולא הוכרזה הפסקת אש. גם זאת התחושה שישראל מבקשת לשמר בקר

ההכרזה "לְנַצַח תֹּאכַל חֶרֶב" (או "לעד נחיה על חרבנו", כפי שאמר בנימין נתניהו בוועדת חוץ וביטחו באוקטובר 2015), במקום השאלה המקראית "הֲלִנְצַח תֹּאכַל חֶרֶב" (שמואל ב' ב', כ"ו). וזאת גם התח מבקשת לשמר בקרב נתיניה והמדינות השכנות.

בכל אלו אין חדש בממשלת נתניהו החדשה ביחס לממשלות קודמות. גם ההצהרות מן העבר, כאילו נתניהו "זהיר" במיוחד ביחס לראשי הממשלה הקודמים, בהפעלת כוח צבאי ובהידרדרות למבצעים ומלחמות רחבות היקף, מעולם לא היו נכונות באופן מלא.

ובכל זאת, המצב הנוכחי שונה. כפי שראינו עם ההעברה המהירה של חוקים שונים עוד לפני מועד הממשלה, הרכיבים השונים של הקואליציה מודעים ליתרונות שבשמירת היוזמה בצד שלהם, ומתכוונ בברזל בעודו חם". אומנם הדרגתיות מסוימת תסייע להם להסוות חלק ממטרותיהם, ולרכך את דעת (בשל כך, כנראה, עוד לא עלתה להצבעה "פסקת ההתגברות"), אבל לא לכל רכיבי הקואליציה יש מטרות או לרכך דעת קהל.

לכן עלה חבר הכנסת והשר מטעם המפלגה הכהניסטית, איתמר בן גביר, כבר אתמול (שלישי) להר (الشريف), מתוך תפיסה שבכל מקרה הוא ירוויח מתוצאות ביקורו: הוא גם יוכיח שליטה במצב ואי-יכולת הממשלה (ובאותה מידה מפכ"ל המשטרה ושאר ראשי ארגוני הביטחון) לעצור אותו, וישמר יחסי כוח ביניהם בהמשך הקדנציה שלו; וגם יקדם את תביעותיו לשינוי במעמד החוקי/הלכתי של הר הבית ופעת ליהודים, תוך התרה של תפילה יהודית על ההר (בניגוד לקונצנזוס ההלכתי עד לפני שנים ספורות הכנסה של "הפגנת ריבונות" על ידי עצם העלייה להר הבית לתוך השיח ההלכתי, אף שאין זה מושג

ואם בהזדמנות זאת יפרוץ עימות אלים בין ישראל לפלסטינים, בן גביר רואה בעימות אלים זה הזדמנו נרחב ביחס לפלסטינים, ולביצוע של נכבה שנייה: גירוש הפלסטינים בשטחים משטחי C לשטחי A ו- של עימותים אלימים בתוך הארץ, שיבה להגבלות מימי הממשל הצבאי שבוטל ב-1966, וכן גירוש חל של בדואים בנגב מיישובים לא-מוכרים ליישובים מוכרים.

כמובן שמי שמדליק אש לא יודע עד היכן תגיע האש, ולא יודע אם כשירצה בכך יוכל לכבות אותה. הא הגיע עד ביתו וגופו של כל אחד מאיתנו. אבל בן גביר מניח, ככל הנראה, שהיא לא תגיע עד אליו יש המלחמה הבאה מן הצד הישראלי יהיו אזרחים וחיילים שאין להם רכב שר צמוד, ואין להם "בור" ביטר להסתתר בו; הכאב והנזק של אלימות צבאית או עימותים אלימים בין אזרחים לא יגיעו עד לביתו.



# השיחה מגיעה אליך

רוצה לקבל את מיטב הסיפורים של שיחה מקומית ישר למייל?

**הניוזלטר השבועי שלנו הוא התשובה בשבילך.**

שם מלא



כתובת האיימיל

גם אם הזעם על הסבל שהוא בחר להשית על אזרחים רבים, ביניהם גם מצביעיו ומצביעי הקואליציה לערעור המצב הפוליטי ולמחאה אזרחית רחבה, הוא עשוי להניח שעדיין יוכל להרוויח ממנו: בתסריט בחסות מצב החירום שיווצר, הממשלה תוכל לדחות כל דרישה אזרחית להקדמת בחירות או לקיומן בולהמשיך בכהונתה עד תום מצב החירום; בתסריט שני, הליכוד יישא בעיקר הנזק האלקטורלי למלחנ וריבוי נפגעים בצד הישראלי; והמפלגות הכהניסטיות עשויות לטעון שהליכוד הוא שלא איפשר להן לו המלחמה ואת הדיכוי והגירוש הטוטלי של הפלסטינים, לפרוש טרם הבחירות מן הקואליציה, ולגדול א ממשיכיו של כהנא עשויים להפוך בבחירות הבאות למפלגה הגדולה של הימין, המבקשת להיות מפלו

## שלוש מהפכות: חוקתית, כהניסטית ואוונגליסטית

הממשלה החדשה מתכננת לבצע שלוש מהפכות: חוקתית, כהניסטית ואוונגליסטית. לנתניהו חשוב **החוקתית במערכת המשפט**, כדי לבטל את משפטו ולנקום במערכת; למהפכה הזאת שותפות כל המ בקואליציה, מסיבות אישיות ו/או אידיאולוגיות, וגם אם ראשיהן חושבים שנתניהו מושחת ולא אמין, הן



מעוניינים במהפכה אוונגליסטית. ח"כ אבי מעוז ממפלגת נעם, ליד הכנסת, ב-19 ביולי 2021 (צילום: יונתן זינדל / פלאשו

יכולת ההתנגדות של הליכוד לתוכנית זאת קיימת. השאיפות האלה, אחרי הכל, רחוקות מעולמם של הליכוד (זאת הרי מהפכה אמריקאית-נוצרית בתחפושת של לבוש אורתודוקסי יהודי). אבל ההתנגדות חלקית, כי בשלב הזה הזיהוי של ימין עם שמרנות רגרסיבית-ריאקציונרית גם ביחסי מגדר, ולא רק בעזעית, הוא חזק, ואי אפשר להגזים בהתנגדות לו.

בסופו של יום, אם נשים ולהט"בים יהיו קורבנות המהפכה, לצד פלסטינים, עניים ושמאלנים, זה עשוקורבן סביר. נתניהו זקוק כעת לשותפיו במהפכה החוקתית שלו, שהיא ייהרג ובל יעבור עבורו. כמוכן נתניהו יכול לעצור בשלבים שונים את המהפכה האוונגליסטית או להגבילה, והיא תהיה מסך העשן לגיטימציה לשתי המהפכות האחרות.

## מה תוכנית ההתנגדות שלנו?

האם באמת ככל שיהיה רע יותר כך יהיה טוב יותר? האם באמת הכי חשוך לפני עלות השחר?

לא.

יש הרבה דרגות של רע ורוע. יכול להיות עוד הרבה יותר רע, וזה לא ישפיע על מתי בדיוק יהיה טוב.

נכון שהעוולות של הימין עדיין לא עולות לעוולות של מפא"י ההיסטורית כלפי הפלסטינים והמזרחים, חיים בהווה, ובחרים את הבחירות שלנו בהווה. מפא"י כבר נזרקה, בצדק, לפח האשפה של ההיסטוטמתכנן עוולות רבות לתקופה הקרובה. ובתקופת שלטונו הארוכה של הימין מאז 1977, למעט הפוגות הוא הספיק לבצע די עוולות כדי להתחרות היטב במפא"י, עד שקשה בפועל לשפוט ביניהם.

נכון שההבדלים בין הימין הקיצוני הציוני, הימין הפחות קיצוני, הימין המתון, הימין-מרכז, המרכז-ימין ווהציוני, הם לפעמים רק הבדלים במראית העין של הציונות, בסוג המסכה, והתמיכה בהמשך הכיבוש העליונות היהודי משותפת כמעט לכל הציונות. אבל אין שום יתרון אמיתי בטקס "הורדת המסכות" הו כרגע. הוא לא יקל את המאבק בדיכוי, ולימין הקיצוני יש תוכניות ממשיות ומשמעותיות לשנות עוד יוה המציאות.

ההיסטוריה היתה יכולה להתנגלגל אחרת. בסיפור אחר, המפלגות החרדיות היו יכולות להיות שותפות לסדר כלכלי אחר, וגם לפשרה היסטורית עם הפלסטינים. בגלגול אחר, המפלגות הדתיות הלאומיות הוהוביל מאבקים סביבתיים, להגן על חוקי עבודה מתקדמים, ולקדם דיאלוג בין דתי.

היתה יכולה לקום מפלגה מזרחית-מסורתית-שמאלית, ולשרטט מחדש ואחרת את קווי השבר שבין דו לחילונים, בין יהודים לפלסטינים ובין בעלי הון לציבור העובדים. היתה יכולה לקום מפלגה פמיניסטית למען הנשים והחברה כולה, בלי גבולות לאומיים, דתיים ואתניים. היתה יכולה לקום מפלגה ירוקה, ולי

המאבק בשינוי האקלים לפני שאיפות הצרכנות, הכיבוש, ההימלטות ממשפט או המיסיונריות האורת

מפלגות שמאל עם פרוגרמה ערבית-יהודית היו יכולות לעורר מנהיגות וחזון, להצהיר בפשטות שאין ז בלי ערבים, ואין מדינת חוק בלי זכויות בחירה לכל הנכבשים בשטחים הכבושים – ולהיאבק בו זמנית ו בעד התארגנות עובדים וזכויות סוציאליות, למען הסביבה וכל הקבוצות המדוכאות, עניים, נשים, פלו מזרחים, אתיופים, פליטים, להט"בים.

אבל זה לא קרה ואנחנו תקועים עם המציאות.

עכשיו, כשקמה ממשלת ביבי-כהנא, עלינו לנסח את תוכנית ההתנגדות שלנו מולה. חלק מהשינויים דרמטיים ומיידיים, אבל ירגישו תיאורטיים: לכנסת תינתן האפשרות בעתיד להפוך החלטות בג"צ; עבו להיות שרים, ולא רק ראשי ממשלה; ממשלה עם יסודות פשיסטיים תהיה מציאות.

חלק מהשינויים יהיו הדרגתיים: עוד קצת לחץ על הפלסטינים אזרחי ישראל; עוד קצת לחץ על הפלכ בשטחים; גירושים בקנה מידה מוגבל וחנק; הכשרת מאחזים לא חוקיים (כי השאר חוקיים?); סערות י "הבוגדים" במערכת המשפט, בתרבות, באקדמיה, בתקשורת; תוכניות במערכת החינוך ובצבא שיהנ הפשזים ללגיטימי, כלומר לאפשרות יחידה.

חלק מהשינויים הללו שהימין מבקש יהיו דרמטיים, אבל לא יקרו מיד, אלא יחכו להזדמנות הנכונה: מז נוספת עם עזה או לבנון או בגדה תהיה הזדמנות ללינצ'ים קטנים בפעילי שמאל; להשבתת מערכת לצווים לסגירת אמצעי תקשורת מסוימים; ובהינתן ההזדמנות, לנכבה שנייה בפלסטינים אזרחי ישרא או גם וגם, והעברה בתחילה לשטחי A של הרשות הפלסטינית. הכל יקרה בלהט המאורעות, ויהיה ק לאחור את מה שכבר יתרחש.

מה תוכנית ההתנגדות שלנו? הפגנות גדולות כבר מול חקיקת הבזק הראשונית? תנועה פוליטית דמו אנטי-פשיסטית ערבית-יהודית מול הצעדים ההדרגתיים שיחממו לאט-לאט ואז מהר-מהר את המרק כולנו חיים?

כמה זמן ייקח לשמאל ה"מתון" להסתייג משירות בצבא, בסדיר ובמילואים, ובשירותי ביטחון המגבים ה ההתפשטות, הדיכוי, האלימות והכיבוש של הימין הפשיסטי, ולקרוא לסרבנות מצפונית? כל הזמן? יסו עניין "ממלכתי"? או "ציוני"? או שהם עוסקים רק ב"טכנולוגיה"? או שעדיף שמאלני חייכן במחסום מי ידיים?

איפה אנחנו נעמוד כשהימין יכריז על מצב חירום – זה שכאמור מעולם לא בוטל – ויוציא לפועל ביטוד זמני, חלקי או מלא, של המשטר הדמוקרטי, ישיב את הממשל הצבאי, ויתחיל לבצע נכבה שנייה?

## "על משורר אחר להמשיך תסריט זה"

אצל מחמוד דרוויש, באחד משיריו האחרונים, "סینאריו جاهז", "תסריט מוכן מראש", הפלסטינים והיהו





